

YLIOPISTOTENTTI - UNIVERSITY EXAM

Opiskelijan nimi / Student name:	Opiskelijanumero / Student number:
----------------------------------	------------------------------------

Opettaja täyttää / Lecturer fills in:

Opintojakson koodi and nimi / The code and the name of the course: Koodi /Code 724209A Tentin nimi / Exam name Rahatalous	
Tiedekunta / Faculty: OBS	
Tentin pvm / Date of exam: 20.2.2018	Tentin kesto tunteina / Exam in hours: 3 h
Tentaattori(t) / Examiner(s): Marko Korhonen	Opintopistemäärä / Credit units: 5
	Sisäinen postios. / Internal address: 6 OyKKK
Sallitut apuvälineet / The devices allowed in the exam: ☐ Funktiolaskin / Scientific calculator ☐ Ohjelmoitava laskin / Programmable calculator ☐ Muu materiaali, tarkennettu alla / Other material, specified below:	
Tenttiin vastaaminen / Please answer the questions: ☒ Suomeksi / in Finnish ☐ Englanniksi / in English Suomenkielisessä tutkinto-ohjelmassa olevalla opiskelijalla on oikeus käyttää arvioitavassa opintosuorituksessa suomen kieltä, vaikka opintojakson opetuskieli olisi englanti. Tämä ei koske vieraan kielen opintoja. (Kts. Koulutuksen johtosääntö 18 §) In a Finnish degree programme a student has a right to use Finnish language for their study attainment, even though the language of instruction is English, (excluding language studies) even when the language of instruction is other than Finnish. (See the Education Regulations 18 §)	
Kysymyspaperi on palautettava / Paper with exam questions must be returned: ☒ Kyllä / Yes ☐ Ei / No	

Monivalintatehtävään on aina vastattava, joko a, b, c tai d. **Merkitse vastaukset viimeisen sivun vastauslomakkeelle! AINOASTAAN VASTAUSLOMAKE ARVOSTELLAAN!**

PALAUTA KYSYMYPAPERI. SE ON MYÖS VASTAUSPAPERI

- 1) Carl Menger (1871) kirjoitti hyödykerahasta, että
  - a) Hyödykerahan käyttö johtaa lähes väistämättä varsinaisen rahan käyttöön.
  - b) Hyödykeraha on lähes fiktiota – sellaista ei ole juuri koskaan ollut missään.
  - c) Hyödykerahan pahin ongelma on sen arvon epävakaus.
  - d) Helpoiten myytävä tavara muuttuu helposti hyödykerahaksi

- 2) Charles Goodhart on luokitellut kaksi koulukuntaa rahan synnystä. Nämä koulukunnat ovat
  - a) Chartalismi ja metallismi
  - b) Monetarismi ja bullionismi
  - c) Metallismi ja bullionismi.
  - d) Chartalismi ja monetarismi.

- 3) Suomessa koettiin 1930-luvun alussa lamakauden yhteydessä pankkirkriisi. Mikä seuraavista oli tärkeä kriisinhoitoväline?
  - a) Pankkien hätärahoitus, jota Suomen Pankki teki
  - b) Pankkien pääomittaminen osakeanneilla
  - c) Pankkien ongelmasaamisten ostaminen valtion omaisuudenhoitoyhtiöön.
  - d) Talletussuojan säätäminen nopealla poikkeuslailla

- 4) Luennolla käsiteltiin lyhyesti Beck & Prinz (Wirtschaftsdienst 2015) –tutkimus. Sen mukaan...
  - a) Euroalueen setelistön kysyntä riippuu voimakkaasti osakekurssien kehityksestä.
  - b) Euroalueen pienten seteleiden kysyntä riippuu etenkin vähittäiskaupan volyyymistä
  - c) Euroalueen setelistön kysynnässä on voimakasta kausivaihtelua
  - d) Euroalueen setelistön kysyntä on jatkuvasti supistunut.

- 5) Mikä seuraavista pitää paikkansa.
  - a) Liikepankeilla on oltava keskuspankkirahaa asiakkaiden maksujen välittämistä varten.
  - b) Liikepankeilla on oltava keskuspankkirahaa, koska asiakkaiden talletukset on säilytettävä keskuspankkirahana.
  - c) Liikepankki voi hyvin toimia ilman keskuspankkirahaa.
  - d) Liikepankeilla on oltava keskuspankkirahaa, koska pankit itse voivat luoda vain fiat-rahaa.

- 6) Luennolla käsiteltiin yksinkertainen luotonlaajenemismalli. Mikä seuraavista EI ole mallin olettaus.
  - a) Yleisön käteissuhde on vakio.
  - b) Pankkien reservisuhde on vakio.
  - c) Rahaperusta on eksogeeninen.
  - d) Pankkien käteissuhde on vakio.

7) Friedman & Schwartz selittivät 1930-luvun lamaa Yhdysvalloissa rahan määrän muutoksilla. Mikä seuraavista ei ole osa heidän esittämäänsä selitystä lamalle?

- a) Yleisön käteissuhde nousi voimakkaasti.
- b) Pankkien haluttomuus pitää käteiskassoja teki talletuspaoista erityisen vaarallisia.
- c) Pankkien reservisuhde nousi voimakkaasti.
- d) Pankkikonkurssit ja talletussuojan puute lisäsivät yleisön halukkuutta pitää käteistä.

8) Mikä seuraavista kuvaa parhaiten luotonlaajenemiskertoimen kehitystä euroalueella?

- a) Luotonlaajenemiskerroin on jatkuvasti noussut.
- b) Luotonlaajenemiskertoimen kehityksellä ei näytä olevan yhteyttä talouden ja pankkijärjestelmän tilaan.
- c) Luotonlaajenemiskerroin oli melko vakaa finanssikriisiin saakka.
- d) Luotonlaajenemiskerroin on vaihdellut, mutta tämä vaihtelu on vähentynyt, ja kerroin on vakiintumassa.

9) Jos Fisher-efekti pätee täydellisesti, niin...

- a) Koroilla on voimakas vaikutus inflaatioon.
- b) Odotettu inflaatio vaikuttaa voimakkaasti reaalikorkoon.
- c) Koroilla ei ole vaikutusta inflaatioon.
- d) Odotettu inflaatio ei vaikuta reaalikorkoon.

10) Havaitsimme, että 2000-luvulla reaalikorot ovat jatkuvasti alentuneet mm euroalueella. Luennolla esitettiin tälle joitain selityksiä "loanable funds" –teorian valossa. Mikä seuraavista ei kuulunut näihin selityksiin?

- a) Maailman väestön vanheneminen
- b) Kiinan ja öljynviejämaiden vaihtotaseen ylijäämä.
- c) Yritystoiminnan luonteen muuttuminen aiempaa vähemmän pääomavaltaiseksi.
- d) Työtulojen kansantulo-osuuden supistuminen.

11) Nykyään monet tukkumarkkinakorot, mm. euriborit, ovat negatiivisia. Miksi pankki lainaa rahaa toisille pankeille negatiivisella korolla eivätkä pidä rahaa itsellään?

- a) Rahan pitäminen itsellä tarkoittaisi joko kallista ja riskaabelia suuren setelimäärän varastointia tai talletuksen tekemistä vielä negatiivisemmalla korolla keskuspankkiin.
- b) Rahan pitämistä on monilla valuutta-alueilla, mm. euroalueella, rajoitettu viranomais määräyksillä.
- c) Rahan antaminen lainaksi vaikka negatiivisella korolla antaa suojaa maksuvalmiusriskeiltä.
- d) Rahan antaminen lainaksi negatiivisella korolla auttaa saamaan vielä edullisempaa rahoitusta.

12) Pankkien asiakaskorkojen osalta tarkasteltiin Monti-Klein –teoriaa. Tämän teorian mukaan

- a) Pankin kannattaa reagoida talletusten tarjonnan kasvuun lisäämällä antolainauusta.
- b) Pankin kannattaa reagoida talletusten tarjonnan kasvuun alentamalla antolainauksen korkoja.

- c) Pankin kannattaa reagoida talletusten tarjonnan kasvuun myöntämällä aiempaa enemmän korkeariskisiä lainoja.
- d) Pankin ei antolainauksessaan kannata reagoida talletusten tarjonnan kasvuun.

13) Mikä seuraavista on tyypillistä repo-sopimuksille?

- a) Repo-sopimuksia tehdään melkein pelkästään kaikkein suurimpien pankkien välillä.
- b) Repo-sopimukset tehdään pääsääntöisesti yhdeksi päiväksi (yön yli)
- c) Euroalueen repo-sopimuksissa vakuus on yleensä euroalueelta.
- d) Sopimuksen kohteena oleva arvopaperi myydään ja ostetaan yleensä käypään markkinahintaan tai hiukan sitä halvemmalla.

14) Mikä seuraavista pitää paikkansa BIS:n selvityksen mukaan?

- a) Suurin osa valuuttakaupoista selvitetään nykyään CLS-pankissa.
- b) Suurin osa valuuttakauppojen selvityksestä tehdään dollarin kautta.
- c) Perinteisessä valuuttakauppojen selvityksessä molemmilla pankeilla on yleensä keskuspankkilitit molemmilla valuutta-alueilla.
- d) Valuuttakaupat hyvin pienillä valuutoilla yleensä selvitetään CLS-pankissa.

15) Luennoilla käytettiin esimerkkinä kiinteän valuuttakurssin järjestelmästä Tanskaa. Mikä seuraavista pitää paikkansa?

- a) Kurssin kiinteys antaa Tanskan keskuspankille paljon vapautta korkopolitiikassa.
- b) Tarve pitää kurssi kiinteänä pakotti syksyllä 2008 korkopäätökseen, joka ei muuten olisi ollut järkevä.
- c) Kiinteän valuuttakurssin takia keskuspankin ei tarvinnut intervenoida valuuttamarkkinoilla Kreikan valtionvelkakriisin puhjettua.
- d) Valuuttavaranto on hajautettu hyvin moneen valuuttaan, jotta keskuspankki pystyisi tarvittaessa intervenoimaan lähes missä valuutassa tahansa.

16) Luennoilla määriteltiin ja kuvattiin sääntely ja valvonta. Mikä seuraavista vaihtoehdoista on oikea:

- a) Finanssivalvonta korostaa sääntelyn monimutkaisuutta ja valvonnan perustumista lakien noudattamiseen.
- b) Finanssivalvonta korostaa sääntelyn yksinkertaisuutta ja valvonnan perustumista julkiseen informaatioon.
- c) Finanssivalvonta korostaa sääntelyn selkeyttä ja johdonmukaisuutta sekä valvonnan perustumista siihen, että riskinotto suhteutetaan valvottavan riskinkantokykyyn.
- d) Finanssivalvonta korostaa, että sääntelyssä pitää noudattaa globaaleja normeja ja valvonnan perustumista hyviksi havaittuihin käytäntöihin.

17) Mishkinin kirjassa ja luennoilla oli esillä yhteiskunnan tarvitsema "turvaverkko" (Government Safety Net) pankkien kaatumisen estämiseksi ja kaatumisen vaikutusten minimoimiseksi. Olemassaolollaan turvaverkko:

- a) pienentää pankkien ongelmien ja pankkikriisin kustannuksia
- b) lisää tartuntariskejä pankkien kaatumisissa

- c) pienentää sääntelyn ja valvonnan kustannuksia kansantaloudessa
- d) pienentää haitallista sääntelyarbitraasia

18) Luennoilla todettiin, että ”Euroopan yhteinen pankkivalvonta on pankkiunionin ensimmäinen osa.” Pankkiunioni koostuu kolmesta osasta, joista pankkivalvonta on siis yksi. Muut kaksi osaa ovat:

- a) Eurooppalainen kriisintarkkailujärjestelmä Single Resolution Mechanism (SRM) ja EKP:n neuvosto
- b) Talletussuojien yhdenmukaistaminen ja mikrotason valvonta
- c) Eurooppalainen kriisintarkkailujärjestelmä Single Resolution Mechanism (SRM) ja talletussuojien yhdenmukaistaminen
- d) Talletussuojien yhdenmukaistaminen ja makrotason valvonta

19) Luennoilla oli esillä IMF:n tutkimus, jossa arvioitiin tarvittavaa vakavaraisuuden määrää. Yhden kalvon otsikko oli ”IMF: Jos vakavaraisuus OECD-maiden pankeissa olisi ollut tasolla 23 %, niin kriiseistä 85 % olisi vältetty (=pääoman lisäys tälle tasolle olisi ”absorboinut” tappiot).

- a) Pääomaa olisi pitänyt lisätä pankeissa 85 %
- b) IMF oli laskenut Ex post paljonko omaa pääomaa olisi tarvittu pankkikriisien aiheuttamien tappioiden kattamiseen (eri LGD-oletuksilla)
- c) IMF oli laskenut Ex post mikä pääoman määrä oli minimi, mitä pankit tarvitsivat
- d) Tappioita on syntynyt 23 % omista varoista.

20) Mitä ymmärretään rahoitusjärjestelmän infrastruktuurilla?

- a) Rahoitusjärjestelmän infrastruktuuri koostuu pääasiassa rahoitusmarkkinatoimijoiden omista tietojärjestelmistä, joissa hyödynnetään yhä enenevässä määrin pilvipalveluita.
- b) Rahoitusjärjestelmän infrastruktuuri on keskuspankkien ylläpitämä tietoverkko, johon rahoitusmarkkinatoimijat tallettavat kaikki omat transaktiotietonsa.
- c) Rahoitusjärjestelmän infrastruktuurilla tarkoitetaan niitä monenkeskisiä järjestelyitä ja järjestelmiä, joita sovelletaan ja käytetään maksujen, arvopapereiden, johdannaisten ja muiden talouden tapahtumien selvittämiseen, toimittamiseen ja tallentamiseen.
- d) Rahoitusjärjestelmän infrastruktuurilla tarkoitetaan niitä fyysisiä tietoliikennejärjestelmiä (kaapeleita jne.), jotka kytkevät rahoitusmarkkinatoimijoiden omat keskustietokoneet keskuspankkien vastaaviin koneisiin.

21) Mikä seuraavista väittämistä kuvaa parhaiten keskuspankin toimintaa näissä infrastruktuureissa?

- a) Keskuspankin roolina on pääasiassa toimia rahoitusjärjestelmän infrastruktuuria koskevien tilastojen kerääjänä.
- b) Keskuspankilla on kolme roolia: operaattori, yleisvalvoja ja katalysti.

- c) Keskuspankki vastaa koko rahoitusjärjestelmän infrastruktuurista, kaupallisilla toimijoilla ei ole roolia.
- d) Keskuspankin rooli on erittäin pieni, sillä rahoitusjärjestelmän infrastruktuuri on pääasiassa kaupallisten toimijoiden käsissä.

22) Mikä seuraavista ei kuulu Suomen Pankin suorittaman rahoitusjärjestelmän yleisvalvonnan tavoitteisiin?

- a) Järjestelmien häiriötön toiminta ja luotettavuus.
- b) Järjestelmien tehokkuus yhteiskunnan kannalta.
- c) Infrastruktuurien kilpailullisuutta tukeva rakenne.
- d) Infrastruktuurien tuottaman voiton maksimointi.

23) Miten keskuspankki toteuttaa sille lakisääteisesti kuuluvaa yleisvalvontatoimintoaan (*oversight function*)?

- a) Keskuspankki valvoo yksittäisiä rahoitusmarkkinatoimijoita mm. tekemällä niihin ns. tarkastuskäyntejä.
- b) Keskuspankki valvoo rahapoliittisten operaatioidensa onnistumista ja korkopoliitiikan tehokkuutta.
- c) Keskuspankki valvoo rahoitusmarkkinatoimijoiden käyttäytymistä ja riskinottoa erityisesti korko-, osake- ja valuuttamarkkinoilla.
- d) Keskuspankki valvoo maksu- ja selvitysjärjestelmien kokonaisuutta seuraamalla, analysoimalla ja arvioimalla säännöllisesti järjestelmien tilaa ja kehitystä.

VASTAUSLOMAKE

NIMI:

Ympyröi oikea vastaus

1.	A	B	C	D
2.	A	B	C	D
3.	A	B	C	D
4.	A	B	C	D
5.	A	B	C	D
6.	A	B	C	D
7.	A	B	C	D
8.	A	B	C	D
9.	A	B	C	D
10.	A	B	C	D
11.	A	B	C	D
12.	A	B	C	D
13.	A	B	C	D
14.	A	B	C	D
15.	A	B	C	D
16.	A	B	C	D
17.	A	B	C	D
18.	A	B	C	D
19.	A	B	C	D
20.	A	B	C	D
21.	A	B	C	D
22.	A	B	C	D
23.	A	B	C	D

